

Szentes Város Polgármesteri Hivatala
Művelődési Irodája
6600 Szentes, Kossuth tér 6. sz.
Témafelelős: Mihály Béláné
Iktatószám: P 27733/2010.

Tárgy: A Galéria névfelvétele
Mell.: 3 db.

Szentes Város Önkormányzat
Képviselő-testülete

Szentes

Tisztelt Képviselő-testület!

A Szentesi Művelődési Központ azzal a kéréssel fordul Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testületéhez, hogy „A Szentesi Művelődési Központ egyik tagintézménye a Galéria (Szentes, Kossuth tér 5. I. emelet), mely 1974 óta működik kiállítóteremként felvehesse a Tokácsli Lajos festőművész, Szentes város díszpolgára nevét.

Tokácsli Lajos szentesi iparos családban született 1915. augusztus 14-én. Egész fiatalon került kapcsolatba a festéssel. Első próbálkozásainak sikerén felbuzdulva határozta el, hogy a festészetet választja élethivatásának. Elhatározásának megvalósításához döntő lökést adott a szentesi tanyavilágban élő és alkotó nagyhírű festőművésszel, *Kosztai Józseffel* történt találkozása.

A főiskola elvégzése után visszatért szülővárosába, és haláláig itt élt és alkotott. Számptalan csoportos vagy egyéni kiállítása volt. Becslések szerint a hazai és külföldi egyéni tárlatainak a száma megközelítette a negyvenet, a csoportos kiállításoké pedig a hatvanat. Festményei szinte minden nagyobb városban láthatóak voltak, és eljutottak külföldre is. Piktúrájában az alföldi táj, a síkvidéki tanya, és az itteni élet a főszereplő.

1970-ben művészeti munkásságának elismeréseként elnyerte a Szentes Város Fejlesztéséért elnevezésű plakettet és oklevelet, 1972-ben Szentes város Pro Urbe Emlékéremmel jutalmazta. 1975-ben Kosztai József éremmel tüntették ki, majd 1997-ben megkapta a Szentes Város Díszpolgára címet. Három évvel élte túl a régen kiérdemelt ünneplést. Utolsó hónapjait Szegeden töltötte.

Létesítmény elnevezés esetén Szentes város Tanácsának többször módosított 6/1977. (X.14.) T. számú rendeletének az utcanév és település résznev megállapításának, továbbá létesítmények elnevezésének általános szabályairól szóló rendelet 16.§-a az irányadó.

Személyről történő elnevezés esetén a Csongrád Megyei Levéltár Szentesi Fióklevéltárának véleményén kívül a névadományozáshoz be kell szerezni a közvetlen hozzátartozó jóváhagyását is. Az előterjesztés melléklete tartalmazza a levéltár igazgatójának támogató javaslatát, illetve a művész leányának Tokácsli Boglárkának a jóváhagyását is.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy támogassa a Szentesi Művelődési Központ azon kezdeményezését, hogy a Galéria (Szentes, Kossuth tér 5. I. emelet) felvehesse a Tokácsli Lajos festőművész, Szentes város díszpolgára nevét és 2010. július 1-től Tokácsli Galéria néven szerepeljen.

A fentiek figyelembe vételével a következő határozati javaslatot terjesztem a Tisztelt Képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testülete az utcanév és település résznév megállapításának, továbbá létesítmények elnevezésének általános szabályairól szóló Szentes Város Tanácsának többször módosított 6/1977. (X.14.) T. számú rendelete 16.§-a alapján támogatja a Szentesi Művelődési Központ azon kezdeményezését, hogy a Galéria (Szentes, Kossuth tér 5. I. emelet) 2010.július 1-től felvegye Tokácsli Lajos festőművész, Szentes város díszpolgára nevét, és Tokácsli Galéria néven szerepeljen.

A névfelvétel miatt a Szentesi Művelődési Központ alapító okiratát és SZMSZ-ét módosítani kell.

Felelős: a Szentesi Művelődési Központ igazgatója

Határidő: a Kt. szeptemberi ülése

A határozatról értesítést kap:

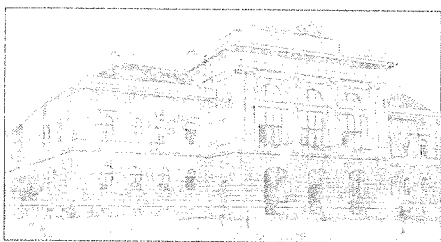
1. Szentes Város Polgármestere
2. Szentes Város Alpolgármestere
3. Polgármesteri Hivatal Jegyzője
4. Polgármesteri Hivatal Művelődési Iroda
5. Szentesi Művelődési Központ
6. Csm-i Levéltár Szentesi Levéltára
7. Tokácsli Boglárka Szeged, Moszkvai krt. 20/B. III/9.
8. Irattár

Szentes, 2010. június 15.

A Jegyző megbízásából:


Mihály Béláné
irodavezető





Csongrád Megyei Levéltár Szentesi Levéltára
6600 Szentes, Kossuth tér 1.
☎ 6601 Szentes, Pf. 46.
☎ (63) 562-425, 562-426 (fax is)
E-mail: leveltar@szentes.hu

Szentes, 2010. június 9.

Tárgy: Szakvélemény (Városi Galéria elnevezése)

Mell.: Tokácsli Lajos életrajza

76/2010. lt. sz.

SZENTES VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATALA
JEGYZŐI IRODA

Dr. Sztantics Csaba főjegyző

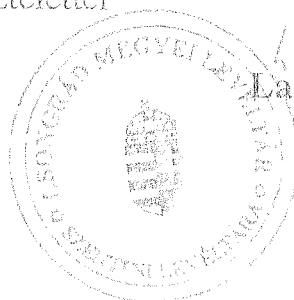
SZENTES

SZAKVÉLEMÉNY

Régi igény, hogy a város központjában (Kossuth tér 5.) található állandó kiállítóhely – Galéria – nevet kapjon. Mivel a rangos intézmény leginkább képzőművészeti tárlatoknak ad helyet, indokoltnak látszik, hogy a névadó személyét a Szentesen született, országos hírnevű helyi festőművészek közül válasszuk ki. A régmúlt és a közelmúlt alkotóit számba véve, több név is szóba jöhetne, így: ifj. Kiss Bálint (1802–1868), Hegedűs László (1870–1911), Tokácsli Lajos (1915–2000), Halász-Szabó Sándor (1920–1997). Ők valamennyien városunk szülöttei, és hírnevet szereztek Szentesnek. Köztük azonban csupán egy olyan személy van – *Tokácsli Lajos* –, aki mindvégig Szentesen élt és alkotott, itt kamatoztatta tudását és tehetségét, fiatalok tucatjait indítva el a képzőművészeti pályán. Emberi magatartásának, művészeti és közéleti munkásságának köszönhetően kiérdemelte a város legmagasabb elismerését: a Szentes Díszpolgára címet.

A fentiek alapján szakmai véleményem az, hogy a központi kiállítóhely Tokácsli Lajos festőművész nevével vegye fel, s az intézmény a jövőben a *Tokácsli Lajos Galéria* nevet viselje. A képviselő-testület kedvező döntése esetén, a névadási tünnepséget meg lehetne tartani a napokban megnyílt gyűjteményes kiállítás elbontása előtt, ezáltal is tisztelegve a 95 éve született és 10 éve elhunyt Mester emléke előtt.

Tisztelettel



Labádi Lajos
igazgató

TOKÁCSLI LAJOS FESTŐMŰVÉSZN (1915–2000)

Tokácsli Lajos szentesi iparos családban született 1915. augusztus 14-én; édesapja *Tokácsli János* kötélgyártó mester; édesanyja *Borsos Szabó Julianna*. Alsó iskoláit a Központi Római Katolikus Elemi Népiskolában végezte 1922–1928 között. Kitűnő tanuló volt, ennek ellenére nem folytathatta tanulmányait. Apjának tíz gyermek eltartásáról kellett gondoskodnia; elkelt a segítség. Tovább romlott a család helyzete, amikor az édesapa 1929-ben váratlanul meghalt. Édesanyja a fiai segítségével özvegyi joggal továbbvitte a kötélgyártó ipart. Lajos az egyik bátyjával elszegődött elektrotechnikus inasnak. A szakvizsgát letették ugyan, de a nagy munkanélküliség miatt nem tudtak elhelyezkedni.

Egész fiatalon került kapcsolatba a festészettel. Első próbálkozásainak sikerén felbuzdulva határozta el, hogy a festészetet választja élethivatásának. Elhatározásának megvalósításához döntő lökést adott a szentesi tanyavilágban élő és alkotó nagyhírű festőművésszel, *Kosztá Józseffel* történt találkozása. *Fridrich János* fényképész, közismert műpártoló tanácsára – aki lelkesen biztatta az ifjú Tokácslit a festésre – 1935 nyarán (a fotográfus társaságában) felkereste Kosztát berekháti műtermében. A Mester megmutatta tekeresben tárolt műveit, időt engedve minden egyes darab megismeréséhez. Kissé félve, Tokácsli is megmutatta a magával hozott szénrajzokat. Koszta mester nem szólt semmit, csak hümmögött. Másnap azonban elmondta, hogy rajzai alapján tehetségesnek tartja a fiatalembert. Ennek hatására Tokácsli szerencsét próbált a Képzőművészeti Főiskolán. Nem vették fel. A sikertelen kísérlet után a fővárosban maradt. Munkát vállalt; szabad idejében pedig szorgalmasan látogatta a múzeumokat, képtárakat, kiállításokat. 1936 szeptemberében ismét felvételi vizsgát tett a főiskolán, és ezúttal maximális pontszámmal felvételt nyert. A beiratkozáskor – Koszta tanácsára – *Rudnay Gyula* festőművészt választotta mesterének.

Másodéves korában, 1938-ban mutatkozott be először festőként Szentesen, az Ipartestület székházában. Az utolsó évben (1941) elnyerte a Meslinger-ösztöndíjat, amely 600 pengővel járt. Ezen felbuzdulva, 1942 februárjában eljegyezte patrónusa, Fridrich János legkisebb leányát, *Fridrich Idát*. 1942. nov. 22-én az esküvőt is megtartották. Az ösztöndíjból vásznat, festéket és kereteket vásárolt, s munkához látott. Szakmai sikerként könyvelhette el, hogy 1943-ban *Halász Szabó Sándorral* két közös kiállításuk is volt: az egyik a Szentesi Úri Kaszinóban, a másik pedig a szegedi Kultúrpalota kupolatermében. Az alkotás örömeinek és a családi boldogságnak a katonai behívó vetett véget 1943 őszén. 1945-ben térhetett csak vissza Szentesre.

A festés mellett élénken bekapcsolódott a város közéletébe. 1946-ban Kosztával megalakították a Csongrád Megyei Képzőművészek Szabad Szakszervezetét. A későbbiekben számos társadalmi tisztséget viselt: tagja volt a Csongrád Megyei Műemlék Bizottságnak, a Szentes Városi Tanácsnak, a TIT Szentes Járási és Városi Szervezetének; egy ideig a Hazafias Népfront Szentes városi titkára. 1951–1965 között a Szentesi Képzőművész Szakkör vezetője. Mindenekelőtt azonban festő, kiállító művész volt.

A háború utáni első képzőművészeti kiállítást 1946-ban rendezték Szentesen. A világhírű magyar mesterek alkotásai mellett (Kosztá, Rudnay, Mednyánszky, Vaszary, Tornyai) a helyi művészek képei is szerepeltek (Tokácsli, Halász, Less Etel). 1947-ben Budapesten az Ernst Múzeumban Tokácsli egy portréval szerepelt. 1951-től nem volt olyan év, hogy legalább egy csoportos vagy egyéni kiállítása ne lett volna, de gyakoribb volt az évi 3–4 kiállítás. A hazai és külföldi egyéni tárlatainak a száma megközelítette a negyvenet, a csoportos kiállításoké pedig a hatvanat. Festményei eljutottak külföldre is, így: Jugoszlávia, NSZK, Franciaország, Luxemburg, USA, Kanada. Alkotásai megtalálhatók a Magyar Nemzeti Galériában, a Tornyai János Múzeumban, a Koszta József Múzeumban, valamint számos hazai és külföldi köz- és magángyűjteményben.

1970-ben művészeti munkásságának elismeréseként elnyerte a *Szentes Város Fejlesztéséért* elnevezésű plakettet és oklevelet. 1975-ben – 60. születésnapján – a képzőművészet terén kifejtett alkotó és szervező munkájáért neki ítélték oda a Koszta József Emlékérmét. 1997-ben pedig megkapta a legmagasabb helyi elismerést: a *Szentes Város Díszpolgára* címet.

Utolsó hónapjait Szegeden töltötte; itt hunyt el 2000. június 7-én, 85 éves korában. A család szeretett városában, Szentesen temette el. A szertartásra június 28-án került sor a Kálvária-temetőben. A búcsúztatót régi tisztelője és barátja, dr. Imre Ernő református esperes tartotta, aki hitelt érdemlően állapította meg, hogy: „Nem csupán egy család van gyászban, de együtt gyászolnak mindazok, akik ismerték és tisztelték Tokácsli Lajost. Gyászolják, gyászoljuk művészetéért és emberségéért egyaránt.”

Szentesi Művelődési Központ

Varróné Szabó Ildikó
Igazgató részére

Szentes
Tóth József utca 10-14.
6600

Tisztelt Igazgatónő!

Megkeresésére válaszolva, miszerint a Szentesi Művelődési Központ intézményét, a Galériát (6600 Szentes, Kossuth tér 5. I. emelet) néhai édesapám Tokácsli Lajos festőművészről szeretnék elnevezni, örömmel fogadtam és a család nevében hozzájárulok.

Köszönöm, hogy így állítanak emléket édesapám művészetének és hogy egy szentesi kiállítóterem viselheti a Tokácsli Lajos Galéria nevet. Kívánom, hogy mint eddig is, minél több képzőművészeti kiállítást mutassanak be a szentesi közönségnek.

Szentes, 2010. június 8.

Üdvözlettel:



Tokácsli Boglárka
Szeged, Moszkvai krt. 20/B. III/9.

Tokácsli Galéria formában

^{vagy}
Tokácsli Városi Galéria

fontosabb Tokácsli Boglárka

